

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΠΟΗΤΡΙΑΣ ΒΑΛΜΟΡ

Μιά πενιμένη ψυχή. Ἡ νουρημία της με τὸ Λατούς. Ἐνα φλογερὸ ἐρωτικὸ γράμμα. Ἡ τραγικὴ ἐγκατάλειψις. Τὰ τρομερὰ χτυπήματα τῆς μοίρας. Θάνατος καὶ συμφορές. Ὁ θάνατός της, κλπ.

Ἡ ποιήτρια Βαλμόρ

ποικονόμο, πού νά μὴν χύσει δάκρυα. Ὁ μεγαλειότερος καιρὸς τῆς ὥσπου ἦταν ἐρωτικός, ἦταν ὁ πόνος πού εἶχε δοκιμάσει ὅταν τὴν ἐγκατέλειψε ὁ Λατούς, τὸν ὁποῖον εἶχε ἀγαπήσει με ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς της. Ἐπὶ πολὺν καιρὸ τίποτε δὲν μπόρεσε νὰ σὴν παρηγορήσῃ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψή αὐτῆς, ἣ ὅποια ἀνοίξε τὴν τρομερὰ αἰσθηματικὴ τῆς καρδιάς μιὰν ἀνάταρξη πληγῆς.

Ὁ Λατούς ἦταν ὁ ἀντίστοιχος πού περισσότερο αὐτὸ κάθε τι ἄλλο ἀγάπησε στὴ ζωὴ τῆς ἡ Βαλμόρ. Τὸν ἐγγνώρισε ἔνα καιρὸς πρὶν σὲ μιὰ μικρὴ νορμανδικὴ πόλι, ὅπου εἶχε πάλι νὰ παραθερῶσῃ. Νέος, ἀκαρῆς, ἀπὸ τοῦς τύπους ἐκείνους πού ἀρέσκουν πάντοτε σὲς γυναῖκες, με κατὰ τὸ ἀρεσκόμενὸ πού τραβοῦσε ἀκτανιζήτα, ὁ Λατούς, ἄρεσε ἄμεσως στὴν Βαλμόρ. Ἦταν τότε ἡ ποιήτρια τριάντα χρόνων, καὶ ὁ Λατούς, ἄρκετα νεότερος τῆς, εἶχε σὲ ἔξῃ χρόνον.

Στὴν ἀρχὴ, αἰσθανομένη ὅτι θὰ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ, δὲν ἐγκατέλειπθι στὸν ἐρωτὴ τῆς. Σιγά-σιγά ὅμως τὸ αἰσθημὴ τῆς ἐξεχειλίσει. Τὴν ἐκπρόκεισε ὀλοκήνη καὶ ἡ μόνι τῆς χαρὰ ἦταν νὰ συναντᾷ τὸν Λατούς καὶ νὰ ζουβεντιάζει μαζί του. Ἐξαμὴν μαζουδὸς περπατοῦ, πότε με ἄλλες συντροφισσὲς καὶ πότε ὀλομόναχοι. Ὁ Λατούς ἐμπροσθὶ στὰ χεῖρματα τοῦ ἐρωτός δὲν ἀόργησε ἡ ἀντιληψὴ ὅτι ἡ Βαλμόρ ἦταν ἐρωτευμένη καὶ μάλιστα τραλλὰ ἐρωτευμένη μαζί του. Τὸ κατέλαβε αὐτὸ κάποιος; ματιές τῆς, ἀπο τὴν τρομερὰ τῆς φωνῆς τῆς ὅταν τοῦ μιλοῦσε, ἀπὸ κάποιες ἀνήσεις πού δανάφταν κινεῖα ἀμφιβολία ὅτι εἰχεβαθεῖα πληγῶν ἡ ἐρωτολόγητι ποιήτρια. Ἄλλωστε μιὰ μέρα, μὴ μπόρῶντας νὰ συγκρατήσῃ τὰ τὸν ἐρωτὴ τῆς, τὸν ἐρομολογήθηκε ἡ ἴδια. Ὁ Λατούς τῆς ἀπάντησε μ' ἔνα θερμοτάτο γράμμα, γιὰ καὶ ζῆνος τὴν ἀγατοῦσε: **«Ὁ, τι αἰσθάνεστε γι' ἐμένα, τῆς; ἔγραψε, τὸ ἔχω αἰσθανθεῖ πολὺ πριν ἀπὸ σὰς καὶ σὲ πολὺ μεγαλιότερο βαθμὸ. Εἶστε μιὰ γυναῖκα, πλυσμένη γιὰ ἐμένα, μιὰ γυναῖκα πού βρισκο κοντὰ τῆς χαρὰ καὶ εὐτυχία, τὴν γλυκύτερη γαλήνη, μιὰ ἀνακούφιση ὄμοια με τὴν ὅποια ποὺ δὲν ἄλλοτε δὲν ἔχει αἰσθανθεῖ ἡ ψυχὴ μου... Τὰ βράδια ὅταν χωρὶδόμεσθε, ὄρα πολλὰ σὲς συλλογὸς μαι. Θυμοῦμαι ὅλα σὰς τὸ λόγια, ὄλες σὰς τὲς κινήσεις, κάθε τι δικὸ σὰς πού μ' ἔκανε νὰ σὰς ἀγαπήσω πιδ πολὺ, πού μ' ἔφερε σιμώτερα στὴν ψυχὴ σὰς...»**

Τὴν ἀγάπησε ἄραγε ὁ Λατούς; ὅσο φαίνεται ἀπ' τὸ παραπάνω γράμμα; Ἄγνωστο. Τὸ μόνον πού ἐξέρομει εἶνε ὅτι ὕστερα ἀπὸ ἔνα χρόνον, τὴν ἐγκατέλειψε καὶ ὅτι γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη αὐτῆς ὑπέφερε τρομερὰ ἡ Βαλμόρ. Τῆς ἔκανε ὄμοια καὶ ἔνα καλο ὁ ἄστυς αὐτοῦ νέου. Τῆς ἐνέπνευσε μορφα ἀπὸ τὴ ὄραϊοτέρὰ τῆς ποιήματα, πού εἶνε καὶ ἀπὸ τὰ ὄραϊοτέρὰ ἴσως, σ' ὅλη τὴ μεταγενεστέρὰ ποιήσῃ.

Χρόνια ἐλχυν περᾶσει ἀπὸ τὸν ἐρωτὴ αὐτὸν. Τώρα καὶ ἄλλες συμφορὲς ἐβασαίναν τὴν Βαλμόρ. Ἡ φτώχεια ἐν πρώτοις καὶ ζωτοῦ τὸ ὅτι δὲν μπόρεσε πιά νὰ αἰτ' τὸν θάνατο, αὐτὴ πού τὸσο πρὸς ἀγάπησει. Ὁ ἄνδρας τῆς, ἐξαικολοθοῦσας νὰ παῖχ' ἀλλ' ὄχι με μέγα ἐπιτυχία. Εἶχε καὶ αὐτὸς γηράσει, ὅπως καὶ ἡ γυναῖκα του. Καὶ ὅμοια, μιὰ τρομερὴ ἀγάπη ἀκομὴ τοῦς ἔνονε, μιὰ ἀγάπη πού δὲν εἶχε ἐξασθενήσει με τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Μολονοῖ ἐξηνάρῃα σχεδόν, εἶχε μείνει τόσο ρομαντικὴ ἡ Βαλμόρ ὅστε σ' ἔνα τῆς γράμμα τοῦ ἔγραψε νὰ κυττάξῃ ἔνα ἀστρο τὴν ἴδια στιγμή πού θὰ τὸ κυττάξῃ καὶ αὐτῆ.

Ἄλλ' αὐτὰ ἦσαν μηδαμινὰ μικροσὰ σὲ κάποιες ἄλλες δυστυχίες, πούδ' φοβερότερες. Τὸ 1852, ἔχασε τὴν κόρη τῆς Ὀνίαν, ὅραία γυναῖκα τριάντα χρόνων, πού ὄμοια εἶχε παντρευθῆ καὶ πού ἡ ψυχὴ τῆς ἐμοιαζε με τῆς μητέρας τῆς. Σὲ λίγο πέθανε καὶ ἡ δευτερογέννητὴ κόρη τῆς, ἡ Ἰνέξ, μιὰ κοπέλα ἔτσιος χρόνων πού τὴν εἶχε ἐρωτευθῆ καὶ τὴν εἶχε ἐξηνάρῃ σ' ἔνα τὸν ποιημὸ ὁ ποιητῆς Ἄμπρε. Καὶ αὐτὰ νὰ μὴν ἐβγαναν ὅτι θάνατο αὐτοῖ, ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες, σὲ συντομώτατο διάστημα, ἔχασε δύο ἀδελφές

καὶ τὸν μοναχίκο ἀδελφὸ τῆς. Κακόμορη Βαλμόρ! ὄρισμένοι δὲν τὴν ἀγαποῦσε ὁ Θεός. Ὑστερα ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα αὐτὰ πλήγματα, μόνη παρηγορία τῆς ἔμεινε ἡ θρησκεία. Σὲ μιὰ φιλί τῆς ἔγραψε: **«Ἀκουσε ἀγαπημένη μου Πανλίνα. Ἐπίγη χθές στὴν ἐκκλησία καὶ ἀναγα ὀκτώ κερὰ ταπεινὰ σὰν καὶ ἐμένα. Ἀντιπροσώπευαν ὀκτώ ψυχές τῆς ψυχῆς μου: πατέρα, μητέρα, κόρες, ἀδελφία... Τὰ κυττάξῃ νὰ λυώνουν ἄρα καὶ μοῦ φάνηκε πὼς πέθαναν...»**

Τὸν ἄλλο χρόνον τὴν ἐγκατέλειψαν δύο ἀκομὴ ἀγαπημένοι τῆς: ἡ καλλίτερη φίλη τῆς, ἡ ἠθοποιὸς Καρολίνα Μπρανου, καὶ ὁ Λατούς, πού πω' ὅσα τῆς εἶχε κάνει δὲν εἶχε πάγει νὰ τὸν ἀγαπᾷ: **«Καὶ σὺ, ἔγραψε μετὰ τὸ θάνατό του, ὕστερα ἀπὸ τὸσους ἄλλους, καὶ σὺ λοιπὸν μ' ἀφήνεις, τρισαγαπημένε μου; > Ὡ πρώτῃ μου, ὦ στεγνὴ μου ἀγάπη ἐσὺ!...»**

Φύσει εὐαίσθητη καὶ φύσει ἀσθενική ἦταν δύσκολο ν' ἀντέξῃ ἡ ταλαιπωρη ποιήτρια ὕστερα ἀπὸ τὸσα πλήγματα. Ἐπὶ μῆνες μαζουδὸς ὑπέφερε ἀπὸ μιὰ νευρική ἀρρώστεια ἡ ὅποια τὴν ἀνάγκασε νὰ μὴν στὸ κρεβάτι τῆς.

Στὴν φιλί τῆς Παυλίνα Ντισάν, ἔγραψε:

«Σπαράζει ἡ καρδιά μου, μόνη καθὼς εἶμαι, ὀλομόναχη ἐδῶ... Σοῦ γράφο γιὰ σ' ἀγαπῶ πάρα πολὺ καὶ γιὰ νὰ μὴ φανταστῆς ὅτι πέθανα... Σιωπὴ γιὰ ἐν φωνάξῃ θὰ εἶνε ὀυρλιασμοὶ ἡ φωνές μου... Καὶ γὼ δὲν ξέρω πὼς ζῶ... Καὶ ἡ ἐγκαταλείψη μου μ' ἐγκαταλείπει... Δὲν στέλλω παρὰ θεῶνους μόνον σὲ Θεό.»

Ἡ ἐρωτικὴ φλόγα πού ἐκαμνε ἄλλοτε τὴν καρδιά τῆς τώρα εἶχε ἐξαγυσθῆ, εἶχε γίνε μιὰ φλόγα θρησκευτικὴ πού ἀνέβαινε ὀλοῖα σὲ Θεό:

«Μοῦ φαίνεται, ἔγραψε στὴν ἴδια φιλί τῆς, πὼς βλέπω νὰ ἐπιστρέφει ὁ Χριστός. Ἡ πνοὴ του φθάνει ἄπάνω ἀπὸ τὰ πλήθη. Ἀπλώνει ὀλοκήνη καὶ χεῖρα του πού δὲν εἶνε πιά κερφομένη... πού ποτὲ πιδ δὲν θὰ κερφοθοῦν... Ὅμως τὶ λίγο πού διαρκεῖ αὐτὸ! Τὰ βράδια μὲν με ξαναπιάνουν καὶ, κυριολεκτικῶς, μοῦ φαίνεται πὼς θὰ πέσο, πὼς θὰ γλυστρήσω καὶ θὰ χτυπήσω στὴν πόρτα ἡ στοῦς τοίχους... Καὶ δὲν νοιώθω πάντα νὰ μοῦ δύνουν κουράγιο ὁ ἄγγελος.»

Ἐνα ὀλοζόλορο ἀκομὴ χρόνον, μες στὴ σιωπὴ καὶ τὴ μόνωσι ὑπέφερε τὰ πόνθουα ἡ Βαλμόρ. Ἐξυλοῦσε τὸν θάνατο ἄλλα δὲν ἐρόχων. Τέλοξ ἦθε, καὶ ἡ μεγαλιότερη γυναῖκα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος—ὅποι; τὴν ἔλασε ὁ Βερλίαν— ἔπαρε νὰ αἰσθάνεται καὶ νὰ ὑποφέρει διὰ παντός!

ΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑ

Ἡ Ἀβυσσιναῖ ἐρωδοῦσθερε πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ με τηλεφωνα. Κι' ἐτσι τηλεφωνικὴ συγκοινωνία πᾶσχει πλέον ὄχι μόνο μεῖα στὴν πρωτεύουσα, τὸ Ἄδδι; Ἀμπέμα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πόλι σὲ πόλι.

Ἡ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία, ὅμοια, γίνεται στὸν τόπο τῆς βασιλείας Σαβὰ καὶ τὸπο πρωτότυπον ἐντελός.

Οἱ πελάτι ἀπαγορεύεται νὰ πλησιάζουν στα μηχανήματα τοῦ τηλεφώνου. Ὅταν θέλουν νὰ τηλεφωνήσουν,

πρέπει νὰ διατυπώσουν γραπτῶς τὰ λόγια πού θέλουν νὰ πουν. Τὸ γραπτὸν θὰ τὴν ὁ ἐπάλληλος καὶ θὰ τηλεφωνήσῃ αὐτὸ, σὲ συνδέσει αὐτὸς. Αὐτὸς θὰ διαβιβασῃ γραπτῶς τὰ λόγια σὲν πελάτη πού περμένει, καὶ ἐκεῖνος θὰ ἐτοιμάσῃ γραπτῶς καὶ τὴν ἀπάντησῃ.

Ἔννοεῖτε τώρα τί γίνεται ὅταν πρόκειται γιὰ μιὰ παραιτημένη συνδιάλεξι.

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ἄν ἔλαίτε ἡ φιλία ἀπ' τὴν ζωὴ ὄνταν τὸ ἴδιο σὺν νάλατε ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸν κόσμο. Οἱ ἀθάνατοι Θεοὶ δὲν μὴ; ἔδωσαν πλοτε περὸ καλλίτερο ἀπ' αὐτῆ.

Κικέρων

Η ΚΑΜΑΡΑ ΜΟΥ

(ΤΗΣ ΒΑΛΜΟΡ)

Τὴν κιαρὸ ὄλα μου φιλὰ ἔχο Τὸν ὀρανο πάντα κυττάξῃ, καὶ τὸ φρεγγαῖ ἔχει μοναχὸ γλομὸ καὶ σοβαρὸ τῆς ἔνο. Κάτω στὴν πόρτα κ' ἄν χτυπᾶνε, ἐμένα, πορτὴ τὴ με νοιάξῃ; Κανένας δὲ μορσε πιά νάνα, ὅταν ἐξείνων δὲν πορμῶν! Μὲ τὰ ὀλοκίδια, μοναχὴ μου, καὶ ὄλους εἶμαι πια κορμένη καὶ χωρὶς γάμια λυπημένη, ἔχω ὄλο δάκρυα τὴν ψυχὴ μου. Βλέπο ἀπὸ δὸ τὸν ὀρανο ἐξεκᾶθρο καὶ γαλανὸ βλέπο ἡ ὄστερμα σὲ βραδιάξῃ, μὰ καὶ τὴ μπόρα ὅταν ὀυρλιαξῃ! Ἐδῶ στὴ θέση μου, ἀνιχρὸ μου, κάποια καρέκλα περμένει: εἶτανε ἡ καρέκλα ἐκείνου, μὰ μὰς χωροῦσε καὶ τοῦς δύο. Μὲ μιὰ ταῖνια σημαδεμένη, αὐτῆ ἡ καρέκλα εἶνε ἔδῳ, στὴ μορτὴ τῆς ὀποταγμένη, ὅπως κ' ἐγὼ!...

Μετ. ΜΗΤΣΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ